

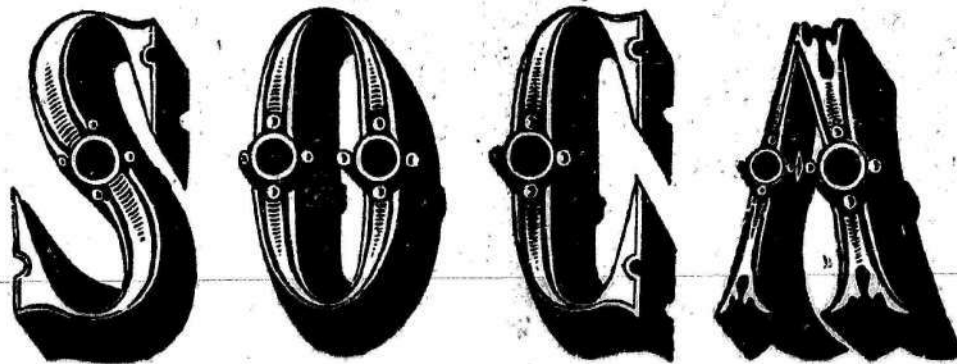
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri označenih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se prodajajo po 10 soldov v Gorici v tobakarni sredi mesta, v Trstu v tobakarni „Viktor Dolenc“ in v Ljubljani v tobakarni „Viktor Dolenc“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Kako bi se morala urediti Avstrija.

Vsako leto naraščajo dokazi, da Avstrija ne more napredovati in da avstrijski državljani ne morejo zadovoljni in srečni postati, dokler se sedanja vladna sistema in osnova ne spremeni temeljito; mi smo to pred dvema letoma tako temeljito dokazali in avstrijsko stanje in njega posledice tako dobro narisali, da smemo danes s zadostenjem trditi: vse se je vresničilo dozdaj in kar se nij, se bode kmalo, ker danes ne more nihče več dvomiti nad resnico, da smo pred durmi važnih dogodkov in katastrofe, katero mirno pričakujejo po krivici prezirani in z največo krutostjo nadvladani Slovani.

V tem mnenju potrjuje nas posebno zadnja proračunska debata v državnem zboru, ki nam je odkrila take odnose, ki jih pač po pravici imenujemo „unicum“ v ustavnem življenju. Doživeli smo namreč, da so ustavoverni poslanci, stebri sedanjega ministerstva temu zadnjemu na oči rekli: „Ruska cenzura je boljša, nego naša tiskovna svoboda. Kakor se štampa, ravna se tudi z društveno pravico; davke poviševati, to je edino, kar zna naše ministerstvo prav dobro.“ Tako nesrečnih rezultatov po petletnem vladanju nij imelo še nobeno ministerstvo. Ko bi bil kak zasebnik tako gospodaril s svojim premoženjem, kakor je država gospodarila zadnja leta, prišel bi bil uže davno pod kuratelo. Največa zasluga, katero bi sploh moralo sedanje ministerstvo storiti državi, bil bi njega odstop. To so besede Skenetov, Suessov in drugih ustavovernih glavnih stebrov, to so le odlomki, ali govori teh gospodov so bili v skupnosti še dosti ostrejši in kak Anglež, ki je navajen pravemu parlamentarizmu, mislil bi bil: po tem soditi, kar se tukaj govori, mora ministerstvo pasti in še zadovoljno biti, če se mu še kaj hujšega ne pripeti. A temu je bilo drugače. Po strastnem, skoro bi rekli, osebnem prepiru, katerega se je udeležil tudi goriški poslanec Coronini dokazajoč, da se pri nas listi konfiskujejo zaradi člankov, ki so bili uže v mnogih drugih listih in ki prav za prav povdarjajo lojaliteto naše dežele nasproti državi in dinastiji, in grajajoč ministerstvo, kar pa je ministra Lasserja tako razjadilo, da je začel Coroninija oštevati tako po domače, kakor da bi se bilo vse to godilo v kakem politizirajočem društvu pri kozarcu, glasovala je ustavoverna večina za vse proračunske predloge ministerstva še celo za ono svoto, ki se zove „dispositionsfond“ in je namenjena tajnim stroškom ministerstva.

Ministerstvo je torej po hudem parlamentarnem boju, v katerem mu je lastna stranka odrekavala zmožnost nadaljnega vladanja, vendar še ostalo na kermilu, kar nij pri nas nič novega in svedoči našo notranjo bolehnost. No, kaj pa hoče stranka, kateri sme minister očitati, da je prav ona kriva, če se je slabo gospodarilo in da je ministerstvo, naj je še tako slabo poslovalo, le to izvršilo, kar je ona stranka sklenila. Ustavoverci so razkačene ministre prisilili, da so priznali, da njihovo poslovanje nij bilo dobro, da graja je morda pravična, a ona pada nazaj na one, ki so jo izrekli.

Po takih ekspektoracijah ima opozicija, če je le količkaj organizovana najhujše, orožje v rokah, kajti ona lahko pobija ministre in ustavoverce z njihovimi lastnimi besedami, ona lahko reče ministrom: „Vaša stranka vas je zatožila, da ste slabo gospodarili, ona vam zdaj to očita, kar vam mi uže toliko let očitamo in vi se opravičite s tem, da krivdo na lastno stranko zavračate.“

Kaj sledi iz tega? Da je opravičena ona graja in da so se ustavoverci in ministri zatoževali „coram populo.“ To pa kaže, da je stan, v katerem je zdaj naša država, resnično slab in da je vsa sedanja sistema sezidana na pesku. Pomagalo ne bo prav nič to, če ostane sedanje ministerstvo še nekoliko časa na kermilu, to je temveč dokaz slabosti ustavovorne stranke, ki mora iz samega straha pred opozicijo podpirati ministre, kateri jej nijso po volji, po načelu: „o mangia quest'osso, o salta in questo fosso.“ Če pa uže ta stranka sama indirektno pripoznava, da je stvarila v Avstriji neznosne odnose, je li mogoče, da se to stanje še dolgo časa vzdržuje? Po nikakem ne. Zadnjič smo dokazovali, da se bode ustavoverna ladija če ne poprej, razbila prav gotovo na onem školu, ki si ga je sama postavila na pot—namreč na dualizmu, denes pa vidimo, da so še drugi važnejši uzroki, kateri gonijo to stranko v vidni propad, da po naravnih posledicah mora biti blizu oni čas, ko bo treba našo državo sopet drugače uravnati ter jo vladati po bolj zdravih na pravici slonečih načelih.

Da bo krona prav težko našla takih patrijotičnih in razsvitljenih mož, ki bi prevzeli po tolikih napakah in zmešnjavah krmilo naše jako zavožene državne ladije, to je gotovo; a zaradi tega se še nij ustrašiti, ker v Avstriji se še najdejo taki možje, ki imajo zadosti razuma in poštenosti pa patrijotizma, da se žrtujejo tako krasni nalogi.

Na strani opozicije so gotovo možje, ki so do-

kazali, da so skušeni dovolj in tudi zmožni izpeljati to težko nalogo, ti možje opazujejo gospodarstvo ustavovercev in so iz ravnanja te stranke gotovo učili se in spoznali, kaki ne smejo biti državniki avstrijski in na kaki podlagi mora sloneti državno bitje, državna moč. Jako važno je torej v tem viharnem času prasanje, kako uravnati Avstrijo, da bo postala sopet srečna in močna na znotraj in zunaj, da ji ne bode več potreba dragih eksperimentov in pa protekcije Bismarkove, katero nam on vsiljuje, da nas ponižuje. Rešenje tega prasanja je jako težavno; a ključ do tega rešenja je—pravica in resnica, pa ne laživoboda. Na podlagi tega ključa bomo v prihodnjem članku razvili naše misli o najpravičnejši in primernejši preuravnavi naše države, katere naloga je v miru zediniti in osrečiti mnoge v nji živeče narode.

Dopisi.

V Gorici 14. dec. Še precej hrupa je napravila v mestu novica, katero smo čitali v raznih uradnih in neuradnih listih, da se je dr. Pajer odpovedal mestu, katerega prav za prav še nij imel; pisal je namreč namestniku v Trstu, da ne bode več sprejel v novem dež. zboru namestništvo dež. glavarja, katero službo je opravljal dozdaj in katera služba je bila do sedaj toliko važnejša, ker našega glavarja nij bilo v časih po več mesecev doma. Vse ugiba, zakaj se je dr. Pajer odpovedal tej častni službi, nekateri pravijo, da pomeni to sopetni prevrat Pajerjeve politike, nekateri sopet menijo, da Pajer sluti, da ga ne bo vlada več predlagala za to službo, katera je namenjena enemu Slovencu in tretji trdijo celo, da se je manjši službi zaradi večje odpovedal in da postane najbrže on sam deželni glavar. Mogoče je tudi to, če je resnično, da je prišel grof Coronini v veliko nemilost pri dvoru in vladi, ker je nekda zagovarjal neko prošnje zadevajočo znano goriško osebo vladi jako pristudeno. — Pred Coroninijevim zadnjim govorom v drž. zboru se je nekda mej Lasserjem in njim vršila neka afera, zbog česar je nastala ona napetost mej obema in je svoj vrhunec dosegla v skoro osebnem prepiru v lesenjači. Mi smo Coroninija znerom jako cenili, in žal bi nam bilo, ko bi se v resnici dal zlorabiti po nekaterih ljudeh, ki so postali v Avstriji nemogoči na čelu javnih opravil. A vse to je dozdaj še govornica, pozitivno vsega tega še nij mogoče trditi.

LISTEK.

Črtica iz mojega vojaškega življenja.

(Mozirski.)

Stand

Se svojega spomni, tupi brez miru. Preširen.

Bilo je 11. septembra t. l. Mrzlo je bilo i deževalo je uže več dni. Solnca nij bilo videti in južni veter je podil črne oblake po nebnem oboku. Lastovke so se zbirale na mozirskem cerkvenem stolpu in se pripravljale na odhod. Nehoté prišel mi je na misel rajski pesnik Orožen, z njim sem večkrat v družbi bil, in njegova pesnica. „Slovo od lastovke.“

Mrzel veter tebe žene
Drobna ptičica od nas,
Ki iz lipice zelene
Si mi pela kratek čas.

Tudi jaz se svojim kolegom Ognjeslavom jemal sem istega dne slovo iz Mozirja; morala sva na štiri tedne k vojaškim vajam, on v Celje, jaz v Celovec. Bila je ura dve popoldne, ko sva sedela pri vrlem županu g. Goričarju pri kupici vinca. Voznik je uže priderdral z vozom pred hišo. Ponudila sva mu kupico dobrega štajerca in zapela še:

Draga Minka bodi zdrava,
Cez planine se podam,
Predenj solnce zopet plava,
Za soboj Mozirje imam.

Na to sva se poslovila, sedla na voz in hajd proti mestu slavnih grofov — v Celje. —

Še jeden večer sva v Celji skupaj prebila; za rano družega dne je on uže stopal okolo kosarne klaverno gledaje njeno ozidje, a jaz brzega koraka mahal sem jo na kolodvor. Točno ob pol sedmih je uže zvižgal „lukamatija“ i dirjal proti Mariboru. — V Maribor prišedši izstopim; bilo je 3/4 ure pristanaka. Mariborskega vadiškega učitelja vrlega g. M. sem tam najšel, s kojim sva se nekaj menila. — Klical je uže konduker; „Nach Klagenfurt.“ Rokoplosk g. tovarišu in ustopim. Peljal sem se dalje in ob 1/2 11 ure dospel sem na štacijo „Reifnig-Fresen“ (Ribnica). Tam sem izstopil ter šel v Ribnico se predstavljat kraj. šols. svetu kot novo imenovani učitelj Ribniški. Bila je baš drugi dan konecletna skušnja. Slovenje-graški glavar g. S. je sam predsedoval. Čast sem imel biti tudi navzoč. Po dobrem obedu smo jo z kolegom mahnili v Marenberg. Dospeli smo tija, ko se je ravno mračilo. V gostilnici pri Sch. bil je baš napovedan „koncert.“ Sviral je septet izvrstnih godcev. Zbiralo se je krog miz mlado in staro; vse je bilo židane volje. — Jaz sem sedel s kolegi za mizo. Nebo je bilo jasno kot ribje oko in mila luna je priplavala po

nebu obdana z brezštevili zvezdicami. — Igrala se je ravno: „Meine Herzpolka“ i mladi svet se je začel sukati od kota v kot — bil je animiran ples. Ipak ko je kladvo bilo „trudne pozne ure že“, sem se poslovil in jo potegnul v „krtovo luknjo“ k počitku. Družega dne sem bil uže ob 7 v zv. na kolodvoru in se potem peljal v Celovec. Bil je strašen dan. Deževalo je, kakor bi Jupiter z škafof izlival. Točno ob jedni popoldne dospemo v Celovec. Mahal sem jo iz kolodvora v mesto. A ker sem bil „ptujec mej ptujimi“, se nijsem znal orientirati. Najel sem si Dienstmanna (servo di piazza) in najšel sem tam g. D., učit. kandidata IV. slov. oddelka v Kopru, koji je cele počitnice tam prebil. Sprehajala sva se po mestu in tako sem imel v prvo čast seznaniti se v Celovcu, glavnem mestu Gorotana. Dobil sem na večer v kavarni mojega bivšega tovariša iz M. g. P. in to je bil gaudium. Seznanil sem se pozneje tudi z raznimi tovariši, kateri so tudi prišli iz cele Koroške in tudi iz Štajerja k vojaškim vajam; le iz Primorskega nij bilo nobenega. — Bilo je krasno jutro dne 15. sept. Ob 11. uri smo se učitelji-vojaki, katerih nas je bilo 22, v kozarni predstavili. Dva sta bila odpuščenca, a ostali uvrščeni smo bili mej druge rezerviste, metamorfoza je bila klasična. Iz pepela feniks, iz učitelja, vojak. Dobro! —

(Dalje.)

Konfisciran članek v našem listu, katerega obsežek so zvedeli tudi naši Italijanci, je dal tem ljudem povod do mnogih jako ostrih žuganj na našo addresso; a mi ostanemo pri tem, kar smo trdili in smo zmerom povdarjali, da Avstrija ne sme odstopiti palec naše zemlje. „Slovenec“ je v tej zadevi prinesel članek, v katerem nasvetuje, naj bi pri Slovenci javno protestovali proti vsaki taki inraciji, in mi se popolnoma zlagamo s tem mnenjem, kajti dobro je, da vesoljni svet zve za naše slovske meje.

Nekteri Kraševci so štandreckemu Metternichu telegrafovali: „Vaša načela, naša itd.“ S tem telegramom se naš državnik, ki ima od nekdanj opravitvi z Reccardinijam in z marionetami, ponaša v „Novicah“. Nas sicer malo briga, kedo so te tako imenitne osebe, a mogoče, da so mej temi oni volilci, ki so zadnjič pri volitvah glasovali rajši za Italijana, nego za Slovenca. Dober tek k takim načelom! Te načela pač ne morejo več „šiško“ napraviti in kedor jih hoče poznati, obrne naj se do onih dobro poznanih Slovencev, ki so imeli priliko poznavati jih od bližje.

Iz Ternovega, 4. dec. (Izv. dop.) Malokdaj se iz te občine v naš slovenski časnik „Soča“ piše, in vendar bi bilo dovolj gradiva za to, kajti marsikaj nemarnega se tudi v naši občini godi. Dovolite toraj meni malo prostorčka. Naše starešinstvo si je po svoji volji izbralo novega poljskega in občinskega čuvaja zaverjši prejšnjega dobrega, zvestega in poštenega moža Ant. Pičulina, kateri je vedno dobro skerbel za občinsko blago in pazil, da ni nihče smel ne po tujem in ne po občinskem pašniku drva rezati in sekati, ker tudi ta občina mora drva drago kupovati za svojo potrebo in ker bo kurjava sčasoma še vedno več stala. Ali ni toraj jako potrebno, da se varuje obč. dervarišče? Kako pa se zdaj to godi? Vse slabši s tem mladim varhom Val. Vank-om. Dobro možje ste si izbrali. Prednik je kaj obvaroval; videlo se ga je sem in kje hoditi in čuvati, sedanjega pa ga nikjer ni videti.

Ozrimo se na mirodvor. a je tako Tmajhen, da bodo kmalo morali v svojih njivah pokopavati merlice. Naj prileze kaka bolezen, da bi ljudje pomirali, kam jih bodo djali? Že zdaj se mora komaj pol trohena trupla na mirodvoru prekopovati. Ali vas ni č. g. vikar uže na to opozoril? A za vas je zadostno, da sedite v starešinstvu. Kako je bilo tudi ob shodu in procesiji na praznik M. D. snežnice? Kako je bilo vse tiho, ker so poti vse vmazane z raznim blatom, kodar se najsvetejše nosi, da skoraj nimajo ljudje kam poklekniti. To je kaj sramotno za bistré Ternovce.

Pogrešamo tudi veliko koristnega pri nas. Prav lahko bi se družba zbrala s pomočjo c. k. gojzdnarjev in osnovala lepa čitavnica v lepem Ternovem in marsikatera veselica bi se lahko napravila in časopisi prebirali, ker tukaj je toliko c. k. gojzdnih čuvajev, nadgojzdnarjev in sposobnih obč. mož. Tudi petje bi še zboljšalo, ki je tudi zelo potrebno, ker zdaj je bolj vpitje kot petje; ljudje bi se bolj izobrazili s takim početjem in surovost bi se ne širila, ker bi se krčme ne polnile tako vsako nedeljo in praznik.

V Ternovo dohaja tudi dosti gospode iz raznih strani, ki bivajo po več mesecev v teh krajih. Ko bi se osnovala čitavnica, bi tudi gospodje in gospe mnogo obiskale čitavnico. Vsak gojzdní čuvaj bi lahko bil ud in nadjati se je, da tudi gosp. nadgojzdnarji bi se tega prijeli. G. Pavel Ravšer, c. k. nadgojzdnar v Lokvah, je dober in zmožen Slovenec in morda bi prvi bil za to društvo, ker dobro vé, da tako društvo pomaga k napredku in omiki.

C. k. gojzdnarska cesta od Solkana do Ternovega je lepo napeljana, da se zamore lahko gor in dol s konjičem peljati. V kakošnem stanu pa je, lahko se vsakdo prepriča. Tako slaba in gerda je, da je groza in kakor bi ne imela nobenega gospodarja; ali ni to sramota? Kar jo ima v gospodarstvu c. k. g. nadgojzdnar K., je čedalje bolj slaba; same grape so skoz in skoz in cesta polna kamnja in tudi grape kraj ceste so skoz in skoz zasute z balotami in zemljo, da kadar je koliko velik dež, že dere po vsej cesti voda, da ni skoraj mogoče naprej popotovati ob tacem času. Čudno je, da goriški gg. gojzdní c. k. oskerbniki ne zapazijo to, mej tem ko so pred dvema letoma vsako malenkost koj zapazili in cestarju žugali. Zdaj pa je vse tiho in dobro. Pred dvema letoma so imeli tri cestarje od Solkana do Ternovega in cesta je bila trikrat boljša, nego je zdaj, in je tudi manje stala, nego zdaj; bila je vsa čista, snažna in gladka, zdaj pa je po vsi cesti kup pri kupu in večidel sredi ceste, da če se srečata dva voza, se še skoraj ogniti ne moreta: lahko se tudi nesreče pripetijo. Jaz sam sem že videl voglarski voz s košem in kočijo, ki sta se srečala in komaj se ognila, da je bila kočija in tudi notri sedeča gospoda v veliki nevarnosti. Temu so bili krivi pregosti kupi na cesti. Tudi vozniki se zmeraj pritožujejo zaradi slabe ceste in preoblega kamnja po ces. k. gojzdnarski cesti; grušč za cesto je tako debelo tolčen, kakor bi ga bili medvedje spraskali, ne pa pametni ljudje stolkli. Cestarji imajo tácega, da ne vidi in tudi ne

ošlata nobenega kamna na cesti; kakor najde, tako pusti. Veliko lepše so vzdržane skladovne in obč. ceste in tudi grušč je tako drobno stolčen, da kamenčki po palcu komaj merijo. Naj gre se učiti na Gargarsko in Cepovansko cesto vaš gojzdnarski cestar cesto delati; kako dobro mora biti kamnje stolčeno. Vaš namen je bil pri cestarjih kaj prisparati, pa motili ste se gospodje, kajti stane vas više, nego pred dvema leti. Toliko za zdaj, če vam bo po volji, drugič pa kaj več. *)

Trnovski.

Terst, 10. decembra. (Izv. dop.)

... in ako vaša vera bo enaka onej Farizejev, zaprte vam ostanejo duri Sionske!

Exulta et gaude comunitas s. Hermagorae Fortunatique, et lauda sacrosanctam inviolabilemque trinitatem!

Pretrgalo se je pregrinjalo farizejstva na dvoje, pokazalo nam je može izdajstva i renegatstva, može ustvarjajoče sveto in nedotakljivo trojstvo; služeče „progresistom“, ut scabellum pedum suorom.

Stroj hinavstva in laži, demon hlinjenja in potuhnenosti ni mogel več se zatajevati ljudstvu in zoperstavljati se odkritosrčnemu sivemu starcu „Kronosu“; nehoté odkril se je občinstvu, da ono zamore v njegovej skrivnostnej knjigi čitati vse, kar mati narava po zakonih in človeški um siloj zametujeta. Po delu se sodi delavca! Uprašam vas, s kom se tovaršite, in povem vam, kdo ste.

Priromal je dan odločilni, dan osodepolni za tržaško okolico — dan, ki ima nalogo, sporočiti celej Sloveniji in Slovanom posebej, da v resnici tu še bajejo za slovanstvo srca vneta, da na obalah silnopeče se Jadre še prebiva pravi sin Slovenije, da na meji romanizma i brezvere še čuva in časti vsemo-gočnega sin od Bering-ove ožine do baltiskega morja, od ledenega vodovja do carigraškega zidovja bivajočega i na mirijade duš broječega naroda zmagonosne Slavije. Skrajni dan določanja, da li bodo Lahoni, brezverci, renegatje, ali pa narodni možje zastopali okolico v našem mestnem zboru.

To vam je trenotek, v kojem bo lahonstvo na vse kriplje delalo, v kojem bo lahonstva zmaj žareči po okolici bljuval sladnostne besede i obljube v svrhu, da doseže namen, od magistrata mu določen.

On ve dobro, da na takovi način od magistrata dana mu naloga se mu ne izvrši po volji, toraj se poslužuje vsakojakih metod, da pripluje v varno zavetje. Zmaj brezverstva i garibaldinstva poslužuje se vašega jezika in pošilja po okolici pozive; češ, Slovence dajmo na limance loviti. Zvesti si, kar je grof Cavour, sardinski minister in vodja ustaje, pri neki priliki rekel: „Ako hočemo Avstrijo uničiti, moramo jej preje vero iz src njenih iztrgati.“ To pomenja: Ako hočemo mi tržaški Lahoni Trst svojoj ckolico v žrelo nenasitljivega i potem takem nezedinjenega laškega moloha pahniti, moramo preje okolico polasčiti. In izračunili so, da v 40 ali 50 letih se mora to izvršiti! Vse to jim ni še dovolj, da svoj namen dosežejo, kajti učiteljskih oseb se poslužujejo, da jim stvar gre ložje iz pod rok.

Pridobili so na svojo stran trojstvo rojanskih učiteljev; trojstvo, ki straha trepeče pred silnim „Divanom“; trojstvo, ki kušuje tla in se meče v prah pred njim; in on vzdignivši se pomoli trojstvu svojo težko nogo in trije udje ustvarjajoči trojstvo kušujejo in poljubujejo blatni i onesnaženi čevlji mestnega očetstva. Ono vide zvestost trojice pesičkov iz gole ljubezni do kužetov ali pa radi humanitete segne rokoj v žep, da vrže jim mrvice papirnatega kruha; oni veselja poskakujejo, planijo k njemu kuševaje mu iz vdanosti prašni frak in od masti umazano pinjo in poslovivši se odidejo; pogovarjaje se med seboj. V jutranji molitvi nismo Boga zastonj prosili: „Hleb nas nasušij.“ Poznajo dobro narave zakon „s trebuchom za kruhom“. Magistrat pa meni: Pogledajte si no, slovenskih učiteljev trojico! Da jim le malo plutovega dara vržemo, pa jih imamo dobre in sigurne pasje kosmatine, ki nam vsacega okoličana, ki ne pleše po naših sékiricah, svojoj steklinoj okužijo, da revež oboli in steče. Oni so enaki izučnim sokolom, ki svoje lastne brate moré, lové in pred sovražnika tirajo, da jih davi in trpinči. Prvi od trojstva je sam od sebe po svojej slabi naturi uže davno magistratov sluga; on po zakonskih paragrafih „Seraskierata“ spolnuje zvesto dane ukaze; on je začetek, ali skrivnostni A (alfa) progressa hlinečih se pajdašev; drugi je čarovnice Medeje upapolni Θ (theta) in izbaja iz prvega, ter je njemu enak po delovanju in trudu „pro domo sua“. Tretji je osodepolni Ω (omega) onih gospodov, kojim dva visoka okoličana, namreč Mihez in Jakec, službo opravljata na mestnej kolibi „a la rokoko“. On je skriven in tih, toda farizej. Slovenci so ga uže vknjižili v knjigo Ešaltov in Judas Iškarijotov; on izvira iz obojih po zaslugah in delih. Ene in iste narave so: Namreč prvi je deroča voda, drugi mrzli led in tretji gorki puh. Kakor drugi ne more brez prvega, tako poslednji ne brez drugega, uiti prvega. — Gliha se štrihaj!

Prikimujejo si eden drugemu, pripravljajo si mila in vode, da si eden drugemu brado obrijejo; na svoj

*) Drago vam bo. Ured.

mlin si vodo obračajo in si rekajo: Molžéš ti kravo, uže do kosti izstradano, naj jo molzemo tudi jaz, naj jo molzemo do krvi vsi trije skupaj in tako pospešujmo mrhi nje pogin! Osodepolni Ω služil je Goracuchi-ju za podnožje.

Slovenci po okolici, pozor! V vašem okrilju imate pisane gade. Glejte, da vas na skrivnem ne pičijo! Pri volitvah možko stopite jim na otrovapolne glave, da se odčesni in pogubé in ž njim njih moč otrovanja! Kače lepo pisane se vam bodo gotovo približevale ter vas božale sladkoj pušicoj demonskega svojega jezika ter pomilovale in vsakojake obljube obljubovale; kajti od magistrata jim je dan zapeljivi krbelj, one vam ga bodo molile. Ne dajte se zapeljati, kakor Adam in Eva v raju! Raje požurite se koj po sékiro in razkoljite se složnostjo zapeljivim lazivkam srce na dvoje! Zastonj bi bilo po tem kesanje, trkanje na prsa in morali bi se udati trnjevi osodi in službovati tučjevej peti do novih volitev.

Slovenci! Stopajte zložni k urni in pokažite Lahom in tujcem, da ste sinovi krepkega naroda, ki se ne da siloj zatreti, ki mariveč hoče živeti in do potnosti dospeti.

Spominjajte se na starodavne Grke in čitajte zgodovino, učiteljico vseh narodov, ki o njih pravi, da so bili mogočni, dokler so bili složni; a propala je slava Aten in propala Helada radi anarhije ali nesložnosti. Ako so se oni v složnosti ubranili navalov na pol divjih in krutih Azijatov, še ložeje bi se bili Macedoncev. Toraj Slovenci spomnite se izrekov: V složnosti je moč. Sloga jači, nesloga tlači!

X. Y. Z.

S Proseka 10. decembra. Živio Nabergoj, zmaga je naša! — Tako se ja razlegalo danes ob 3 in 1/2 popoldne po narodnem Proseku, tako je vpilo vse mlado in staro iz dna serca, da se je odmevalo daleč tje po planjavah narodnega Krasa, da je mogočno donelo po lovanskih obalah jadranskega morja. In kedo naj bi se ne razveselil pri tem vsliku, če mu je znano kako težavna je bila tu naša zmaga, kako vroča je bila borba. Zmagali smo z 119 glasovi proti 103. No po tem rezultatu sodeč bode človek mislil, da imata kandidata obeh strank enake lastnosti, enake zasluge ter enako zaupanje pri volilcih. A temu ni tako! — Kedo je bil naš kandidat, tega ni ugibati — g. Nabergoj. Njegove zasluge za nas okoličane mislim se že celemu slov. svetu dovolj znane. Kedo je bil pa njegov nasprotnik, ki je dobil 103 gl.? — Verujte mi, da to je težko povedati. In vendar ga bo vsak Slovenec lahko ugenil. Hudobni jeziki pravijo, da je naš slavni teržaski magistrat, kateri se g. Nabergoja tako boji, kot hudič križa, in koji se je letos pri častitljivi glavi očeta Hermeta, strica Gorakukija et comp. (morebiti celó pri veri na Viktorja Emanuela) zarotil, da hoče tega „slovenskega kralja“ (kakor slavni renegat Lukša rad našega Nabergoja imenuje) iz počene magistratove kolibe izbacniti. Se ve naš precartani magistrat ni smel s pravo farbo na dan, ampak nadel si je drugo ime, drug naslov, namreč: „Več volivcev VI. okraja“. O saneta simplicitas! Kako najvno! In ti, „Več volivcev VI. okraja,“ recte: magistratni Hermetovci so si pa tudi izvolili kandidata, ki je prav njih vreden, meso od njih mesa, kri od njih kervi, bolj sposobnega niso mogli izbrati, njim bolj enacega niso mogli najti v celem VI. okraju, da znabiti v celej okolici ne. In ta imeniten kandidat je neka kreatura, katero tukaj pri nas poznamo pod imenom: Jože Doganarjev iz Križa. (Risum teneatis amici, Vas prosim ne smejajte se!) No sam se menda tako-le nekako podpisuje: Giuseppe Cossutta di Martino di St. Croce. Kaj ne, kak velikán ja kako čisto italijansko ime! Ta je gotovo prišel dol kod iz izveličene Italije. In vendar hočejo Slovenci terditi, da košuta se imenuje samica jelenova, ali jelenica! No pa pustimo te zbadljive opombe na stran, ter premislimo, da je on sam našel milost pri očetu Hermetu. In njegove zasluge, njegova dela? Po teh bi ne smeli mi še prašati ne. In vendar hočejo reči hudobni jeziki, da ima on bogatega očeta v Križi-očeta, kateri mu je dal lepo hišo v Križi in še precejšno doto, da je po žlahti podedoval več kebrov, kateri imajo pa pri njem to dobro lastnost, da hitro izginejo, da je vsled tega naš Jože moral zapustiti Križ, ter se preseliti v Terst. Pa kaj mislite, da v Trstu pustijo te jezične babe ubozeza Jožeta pri miru! O kaj še! Ampak te presnete šleve terdijo, da je vaš Jože tu vstanovil nek zavod, ki se „...lnica“ imenuje, in zopet drugi hočejo reči, da je stopil v imenitno službo, ter da je postal celó konduktor, ali „žlajfar“ pri teržaskem tramvaj-u. Bog mi grehe odpusti, ti jeziki so pa res hudobni, še to gre do „iztuhtat“, in zraven pa še terdijo, da nima naš Jože volilne pravice in da je zdaj pri volitvah v mestu posebno uspešno deloval za progresiste, ter da je čez 300 volilnih listekov tako nekako „poongavil“, itd., etc. . . . reči, o katerih bi se človeku še sanjalo ne, da bi jih mogla Jožetova butica izmisliti. No, naj bo že temu tako ali tako, jaz sem za terdno prepričan, da dobri očka Hermet je vse te zasluge našega Jožeta prav dobro pretehtal in je našel že dovolj tehtne, da se ga sme postaviti za kandidata VI. okraja. To bi bil tedaj ob kratkem žalibog

da še preobširen uvod, kako da je Jože Doganarjev iz Križa prišel do kandidature.

In temu uvodu sledi zdaj razprava, kako da se je agitiralo za kandidata Jožeta Doganarjevega iz Križa. Očka Hermet je bil sam terdno prepričan, da zgoraj našete Jožetove zasluge niso vendar tolike, da bi dale najmanjše upanje, da bi zamogel on kot kandidat v okolici pridreti, zato se je pa dobri očka gotovo spomnil Nemca, ki pravi: „Geld regiert die Welt,“ ali pa Latinca, ki uči, da je denar „nervus rerum gendarum“, in mogoče še celo našega Presirna, ki toži „da le petica da ime sloveče, da človek toliko velja, kar plača“. In prav jo je „iztuhtal“ očka Hermet. No zdaj je pa nastalo prašanje, kje denar vzeti. Jože nima božjega, če bi ga desetkrat ob tla vergel, Hermet et consortes pa tudi nimajo volje svoje mošnjice v nevarnost postaviti, če tudi je pri nekaterih prav debela. Kaj zdaj? Lejte, v tej stiski se Hermet e tutti quanti prav modro izmislijo slovenske uganjke, ki se glasi: Kje je vzela zlodej menih? Tam kjer je bil. In zdaj hočejo zopet nekateri hudobni jeziki reči, da je vzela Hermet denar tam, kjer je bil; namreč — Bog mi grehe odpusti — v kasi, katero stražita tako slabo Mihec in Jakec. Jaz nočem tega terditi, — ker se bojim, da bi me zaperli, — povem le kar hudobni jeziki terdijo, če oni lažejo, lažem tudi jaz. Denar je bil tedaj tukaj, zdaj je bilo treba agitirati. Vedeli so, da imajo največje zaupanje staviti v Križane. Zato so pa skerbili, da je tam vsak, kedor je le imel volilno pravico, šel po volilni listek, in da se ni nobenega iz volilnega reda izpustilo, kar se je žalibog na Proseku in Kontovelu pri večjih zgodilo. In tako je prišlo, da so imeli Križani 108 glasov, in Prosečanje in Kontovelci pa skupaj le 140 gl. Zdaj je pa moral priti denar v delo, Jože Doganarjev je zdaj kar čez noč bogat postal, polu je bil bankovcev, da je je kar okoli trosil. Liter za litrom so leteli po gostilnah na njegov račun na mizo. To se je godilo v Križu tako na tihem, da nismo mi tukaj o tem nič slutili.

Stoperv pretečeni petek se je upal junaški naš Jože tudi nas obiskati. Ukazal je gostilničarju na Kontovelu dati na njegov račun vsakemu, kedor priinese na svojem volilnem listku podpisano slavno ime: „Gius. Cossutta di Martino“ en liter vina. Potem je prišel tudi na tukajšno „lokando“ ter ravno to veleval. Da še celo naročil je za dan volitve 50 kosil, katera so pa po vodi splavala. Od tukaj je šel potem kesno po noči v Križ. No zdaj je bilo skerbeti tudi za plakate. S temi nas je počastil saboto popoldne. Najel je voz v Terstu za necega teržaškega postreščka, kateri je po Križu, Proseku in Kontovelu na vsak vogel prilepil po dva plakata, enega italijanskega in enega v neki zmesi iz laščine, slovenščine in hervaščine. To nam je bilo pa vendar preveč! Na nekaterih krajih so kar sproti tergali te plakate raz zida in prej ko je bila ena ura, so bili po Proseku in Kontovelu že vsi potergani. Kaj se je z njimi v Križu godilo, ne vem. Tako je prišla nedelja, dan volitve. Križani so začeli kar vreti že na vse zgodaj. Tu se ni dalo nič agitirati, vse je bilo že podkupljeno. One Križane, ki niso imeli še „Cossutta“ zapisanega, je vlekel se silo nek drugi „Cossutta“ z imenom Križe (vulgo Kime), svak našega Jožeta, na stran, da mu je začelkal na volilni listek slavno ime svojega sorodnika. Ta „Kime“ je bil glavni agitator zoper Nabergoja; on sam se je pohvalil, da je zapisal še čez 60 volilnih listkov za „Cossutta“. Zaponnite si okoličanje ta izmeček in izdajico dobro, ko pride dan plačila. Ko smo zvedeli, da se je dalo tudi 5 Kontovelcev in celo 17 (!) Prosečanov za „Cossutta“ podkupiti, smo izgubili vse upanje. In tako je prišlo do štetja volilnih listkov ob 3 popoldne. Tih je bilo zdaj, da se človek ni upal še dihati. Bil je to mučilen čas negotovosti! Slednjic pride trenutek rešitve. Predsednik komisije naznani, da je zmagal naš Nabergoj — in zadel je iz naših gerl, da se je šola tresla, burni živio Nabergoj, adijo „tramvaj!“ (Propalemu „consiglijerju“ „Cossutti“ so namreč zdaj zbadljivo izrekli „tramvaj“). Slavaklicev ni bilo ne konca ne kraja, naši proseški pevci so zagromeli nad nasprotniki navdušen „U boj“, katera pesem nas je v tem trenutku še bolj očarala. Komaj so potihnili zadnji glasovi, ozremo se okoli, in — glejte — nobenega Kosutovca ni bilo več — zginili so kot kafa — z dolgimi nosi. Po „U boju“ so se vrstile še druge pesmi, slednjič intoniramo skupen „Naprej“ ter se podamo skupno pojé v Nabergojevo gostilnico, kjer smo se zabavali pozno v noč. Se ve, da nismo tudi pozabili izid volitve naznaniti telegrafično gospodu državnemu poslancu na Dunaju — našemu Nabergoju.

Kar nas je ta dan najbolj razžalilo, je bilo to, da se je dalo celo 17 Prosečanov zoper Nabergoja podkupiti, — sramota! Ne moremo si kaj, da bi pri tej priložnosti ne pohvalili verlih Kontovelcev, ki so nam vsi zunaj 5tih zvesti ostali. Se ve, da imamo v tej zadevi zelo hvaležni biti čast. g. župniku Nadrahu iz Kontovela, ki je za nas mnogo deloval, in nam svoje Kontovelce zveste ohranil. Slava takemu dušnemu pastirju! Tudi gosp. župnik Orel iz Križa je za nas delal, a ni bil uslišan, Križani so bili zunaj 5tih vsi zaslepljeni.

Od Drave na slov. Štajerju, dne 29. nov. (Izv. dop.). Pisal sem Vam zadnjič g. urednik prve

dni oktobra meseca iz Celovca, še kot vojak. Po odpustu sem se odpejal v Gorico i tam v „avstrijski Nizzi“ ostal do novembra meseca. Sedaj pa blagovolite zopet sprejeti par vrstic v Vaš cenjeni list, kajti uže mesec dni nisem pisal vrstice za „Sočo.“ Uzroki so bili razni. Sicer nemam baš posebnih novic, da bi jih Vam zabilježil; tudi niso mi kraji še dobro znani, ker sem v novi staciji še „ptujec mej ptujimi.“ Naj začnem tedaj pri — smrti.

Nemila kosa je pobrala jednega najbolj delavnih mož na štaj. šolskem polji g. Fr. Hafnerja, c. k. okraj. šolsk. nadzornika. — Bil je nadzornik ptujski, rogaški, ormuški, ljutomerski in gornje-radgonski. Tedaj imel je 6 okrajev v nadzorstvu. Bil je učitelj na c. k. vadih v Mariboru. L. 1868 ga je vlada imenovala za nadzornika, in gotovo je imel v začetku nove šolske dobe trdo, grenko delo. On je bil jedini — ako se ne motim — nadzornik, kojega je vlada po šestletnej dobi na novo imenovala za nadzornika.

Zbolel je radi ogromnega dela. Rojen je bil v Gornjem gradu t. j. v gornji savinjski dolini in je bil komaj 40 let star. Moža sem osobno poznal, večkrat z njim govoril, akopram nij bil moj nadzornik. Z učitelji — je bil jako prijazen in šetal je zunaj šole z njimi kakor kolega, a v šolo stopivši nij bil več kolega, ampak nadzornik; i to je pravo. — Radi tega je bil spoštovan od vseh učiteljev, če tudi nij bil pravi narodnjak. Spisal je bil slovensko štenografijo, katero je ponujal „Slcz. Matici“, ki je pa nij hotela sprejeti v založbo in je potem izročil rokopis štenografickemu društvu v Draždanih (Dresden, Sachsen.) On je bil izvrsten pedagog in mi je čestokrat ponujal službe v svojih okrajih, katere pa nisem sprejeti hotel. Večnaja jemu pamjat!

Mozirski.

Politični pregled.

V Gorici, 14. dec. 1876.

Prešli teden veršila se je v cislajtanskem deržavnem zboru debata o deržavnem proročunu. Kakor vselej so poslanci vsake različne barve uporabili priložnost, da so v obče v dolzih govorih povedali, kar jim je na serci. Pervi dan debate govorili so sami ustavoverni govorniki iz levice. Govorili so res oestro vsi, posebno pa člani „naprednjaškega kluba ali skrajne levice“. Če bi kde drugod v kakem parlamentu proti ministrom govorili priverženci nje stranke tako, gotovo bi nastala prav akutna ministerska kriza in sploh ne vemo, ali bi moglo po tako hudih govorih kje drugod ministerstvo še na kermilu ostati. Skrajni levičarji tirjali so kar na ravnost odstop ministerstva. Če bi naših Nemcev v deržavnem zboru ne poznali, mislili bi bili in pričakovali za gotovo, da overžejo ves deržavni proračun kot nesposoben za podlogo specialnej debati. A vsega tega nič; kajti z vsemi proti 7 glasom sprejet je bil preliminarij. Opomeniti moramo, da so izmej naših slovenskih poslancev udeležili se generalne debate Pfeifer, Herman in dr. in moravski poslanec dr. Pražak. Vsi so v lepih jedernatih govorih odkrivali bolečine, katere mora terpeti naša cela deržava po nesrečnej sistemi. V specialnej debati oglašil se je za besedo grof Coronini, kateri je v daljnem govoru omenjal nedostojno vmešanje političnih uradnikov pri deželnozborskih volitvah in jako čudnih, neopravičenih konfiskacij, katere se posebno na Goriškem godé; na dalje je zavrnil ministra notranjih zadev Lasserja radi nedostojnega obnašanja njegovega proti govorniku v generalnej debati Skene-ju. Mister Lasser odgovarjal je potem grofu Coronini-ju in skušal ga je ravno tako osmešiti, kakor Skene-ja, a varal se je gospod minister ta pot, če je mislil, da doseže svoj namen; kajti pri koncu njegovega nič kaj parlamentarnega govora slišalo se je poleg nekaterih pravo-klicev mogočno sikanje, česar nismo uže davno videli v našem parlamentu. Se svojim obnašanjem v tej debati je vlada beržkone zapravila simpatije skrajne levice in pričakovati sme vlada od te strani še marsikatero grenko.

V obče je napravila na nas ta debata tak vtis, kakor vsaka druga ob družih priložnostih. Vladi se nij treba bati, da jej nje stranka izkljuje oči, kar smo mi v našem listu uže premnogokrat izrazili. Edino le v bankinem vprašanji pokazali jej bodo nje priverženci oistre zobe, če bi ne ravnala po njih mislih, a v družih vprašanjih ravna vlada z njimi kakor z marione-

tami. Uže mnogokrat smo mislili po ostrih govorih Nemcev, da nastane grozna burja, katera pobriše naše ministerstvo ali zbornico, a vselej smo se motili, kajti pri glasovanji nij bilo nikdar več poznati opozicije ustavaške. To pač dovelj jasno dokazuje slabotnost nemške stranke v našem parlamentu, katerej le se ima zahvaliti naša vlada za svoj petletni obstoj.

Orientalno vprašanje razpravlja se sedaj v Stambulu mej Salisbury-jem, Ignacijevom, visoko porto in poslanci družih vlasti v nekakej predkonferenci. Kedaj se začne prava konferenca, tega se do sedaj še ne vé. Mi imamo malo upanja do povoljnega uspeha in bojimo se, da bode konec obranavanj boj Rusije s Turčijo brez vmešanja kake druge vlasti, kajti termoglavva Turčija ne privoli v posedenje Bulgarije nikakor ne, Rusija pa hoče imeti takošno garancijo za uvedenje reform. V novejem času govoril se zopet mnogo o tem, da posede Avstrija Bosno a stoprav potem, ko bode Rusija uže v Bulgariji. Bomo videli v kratkem, kaj bode z diplomatičnim zdravljenjem bolnega Turčina.

Razne vesti.

Valvazor-jeva zgodovina izhajala bode v vezkih v Ljubljani. Vsak mesec prideta na svetlo dva vezka, in sicer edino le iz tega razloga, da si zamore tudi vsak manj premožen prijatelj domače zgodovine nakupiti prevažno delo, ki služi radi svoje objektivnosti in natančnosti mnogim zgodovinarjem v njih zgovinskih preiskavanjih kot jako zanesljiva izvorna podloga. Ta knjiga nij le vsakemu zgodovinarju potrebna, ampak želeli bi bilo, da bi jo vsak Slovenec, katerega gnotno stanje to dopušča, imel v svoji literarni zbirki. Knjiga bode kolikor mogoče tiskana enako prvi izdaji z vsemi podobami in drugimi v njej nahajajočimi se vlastitostimi. Mi priporočamo vsem našim čitateljem, naj podpirajo s kolikor mogoče obilnim naročevanjem lepo započetje. Vsak pojedini vezek Valvazorjeve zgodovine, katere prvi vezek izide beržkone uže koncem tega leta, stane 50 kr.

Volitve v tržaški okolici za mestni zbor tržaški veršile so se precej nepovoljno, kajti jeden naroden kandidat je propal in voljen je bil mesto njega jeden „progresovec“.

V prvem volilnem okraju dobil je dr. Strudthof 119 glasov, dr. Lozer 92; v drugem Nadlišek 141, Mauroner 24 in Petinelli 11; v tretjem Vatovac 30, dr. Mestron 5; v četrtem dr. Lozer 40, Buzzi 26; v petem Burgstaller 131, Buchreiner 1; v šestem Nabergoj 116, Cossutta 108, Skedenjski je oni volilni okraj, kder je propal narodni kandidat. Pomilovati moramo nesrečne Skedenjce, da so volili hudega Lahons Strudthof-a; ta jim bode uže preskrbel italijansko kulturo; tembolj pa moramo pohvaliti volivce vseh družih volilnih okrajev, ki so se tako vrolo deržali, da so bili voljeni narodni, značajni možje. Slava njim!

General Černajev je bil prve dni tega meseca na Dunaji. To priliko vporabili so nekateri slovenski poslanci, mej njimi dr. Vošnjak in Nabergoj, in sli so poklonit se mu. Izrazili so mu simpatije avstrijskih Slovanov in se zahvalili za njegovo požertovalno delovanje v osvobojenje slovenskih sobratov pod turškim krutim jarmom. Černajev zahvalivši se poslancem rekel je, da potuje v Kisenev, glavni tabor zbirajoče se ruske vojske, na prav važna posvetovanja o bodočej vojski s Turčijo. Černajev udeležil je se tudi koncerta slovenskega pevskega društva se svojim spremstvom.

Predzadnja štev. Isonzo-a bila je konfiscirana zaradi nekega epigrama, namenjenega g. baronu Pino-tu namestniku v Terstu.

Grof Chambord pride kakor lani tudi letos čez zimo v Gorico. Boekmanovo vila je že zanj pripravljena. Kakor smo pozvedeli, bode že 19. t. m. tukaj. Dostavimo naj še, da je grof Chambord, uže tako bogat, podedoval po nekem vojvodi Galliera v Genovi 20 milijonov frankov.

Zopet jeden stražen umor na Dunaju. Sin umoril je svojo lastno mater in potem njeno truplo skrival skoz 5 dni pod posteljo, v katerej je sam spal! Nij mogoče misliti si večje spridenosti, nego jo je pokazal ta brezsrčni ničvrednež. Potepuh je bil nedelaven in raji se je s potepuhi po vseh spelunkah okoli klatil, nego da bil s pridno roko služil si svoj kruh. Oče njegov hodeval je vsaki pondeljek na vse zgodaj v tovarno (fabriko) zunaj mesta in prišel nij cel teden preje domov, nego na predvečer nedelje ali kacega praznika. Zaslužek je vedno dajal v shrambo svojeje ženi. V pondeljek 4. t. m. tirjal je sprideni sin po odlični očeta od svoje matere denarjev in ker mu jih nij hotela dati, treščil jo je tako močno na teme,

da se je koj zgrudila v nezavesti; potem jo je še-le vrv okolo vratu zadrževši zadušil in pobravši jej ves denar ki, ga je imela v žepih, šel pijančevat. Stoprav v sredo, ko je vse novice napravil, izdal se je sodniji sam. Tak človek pač se ne more nikdar več poboljšati, kajti spridenost njegova dosegla je verhu-ner, in ne bodemo se motili, če rečemo, da bude na smert obsojen in obešen.

Slavjanska Čitalnica v Trstu. napravi be-sedo dne 16. dec. sé sledečim programom: 1. Jenko. „Što čutiš“, zbor. — Solospjev: Česka, poje g. Maly.— 3. Hajdrit. „V tihí noči“, četverospjev. — 4. Sr-ce je odkrila, vesela igra. Po besedi društvena zaba-va. Začne se ob 8 1/2 zvečer.

Porotna sodnija. 7. t. m. bil je obsojen Jož. Munič iz Gorice na 7 let težke ječe zaradi tatvine: na dalje 9. t. m. Miha Čuder iz Loga zaradi požiga-nja in tatvine na škodo And. Kovača za celo življe-nje težke ječe.

Tržno poročilo.

V Trstu 12 dec. 1876.

Tukajšnja kupčija je skoro popolnoma mrtva. Dolgotrajni, nezanesljivi politični odnošaji vpli-vajo jako občutljivo na našo trgovino; tako daleč uže sega ta prekrita politika, da skoro nihče noče in ne more več sklepate na prihodnost in da bi bilo za na-še gospodarske okoliščine dosti boljša kar odločna vojna, nego ta neskončna nesigurnost, katera zapreču-je uže dolgo časa vsako veselje do začetij.

Vojna je pa nedvojbeno uže pred durmi; v tem nas potrjuje visoki ažijo zlata in srebra, s katerim se zajedno preminjajo cene prekomorskega blaga, ka-tero je treba plačevati v zlatu.

Je li mogoče solidnemu trgovcu, kateri se mora pri svoji kupčiji naslanjati bolj na statistične, nego na politične kombinacije, napraviti kako večjo trgo-vino in njí li on primoran omejiti svojo trgovino le na začasno potrebo? Gotovo! In prav to je uzrok, da trgovina peša prav zdaj, ko smo v sezoni največih kupčijskih opravkov.

Kava—fina Ceylonska in Malabarska sajena (plant.) zaradi trajajočih popraševanj vedno rastoča je dosegla vsled popolnega pomanjkanja lepega blaga prav visoko ceno, katera se vtegne vzdrževati do srednjega, morda tudi do zadnjega januarja, ker se je dovažanje novega blaga močno zakasnilo. Lepše sorte nižjega blaga prodajale so se prav lahko po zvi-šanih cenah, katere so trdne zaradi pomanjkanja res-nično lepih baž.—

Najnižje sorte prodajale so se tudi še precej drago, in čeravno jih ne pomanjuje na trgu, vendar lastniki sopet povisujejo cene, vsled česar se trživo s tem blagom nagiba rastočim in jako trdnim cenam.

Olje oljkino — fino in najfinejše namizno plačevalo se je zaradi dovažanja novega blaga po ved-no nižjih, počasi padajočih cenah, vendar se ne more z gotovostjo soditi, če bodo denašnje cene ostale, ali še padale, kajti vsa navadna jedilna olja so gotovo le zaradi pomanjkanja blaga in novih dovaževanj v ceni porastla za 2 do 30% in je tedaj tendenca za namiz-na olja mlačna, za jedilna olja pa prav trdna.

Sadje—novo blago dohaja zaporedoma in se prodaja po dobrih cenah, posebno pa se cene groz-diča vzdržujejo, ker tega blaga se je v zadnjem času v Ameriko izvozilo kakih 5 ladij.

Mast—akopram so cene tega blaga v primeri z angleškimi jako nizke, vendar pomanjuje večih na-ročil in ta kupčija se ne oživi toliko časa, dokler ne poide domače blago.

Rajž—italijanski je porastel uže pred nekaj časom za 2 do 30% in se mu vzdržuje ta zvišena cena, katera bude tudi težko tako hitro padla, ker je angleški rajž (Rangoon) porastel za dobrih 50% in zaradi visokih kurzov, pa močnega konsumna ne me-ni se sploh, da bi mogle cene tega blaga pomikati se nazaj. Glede na to je tendenca za trdne in rastoče cene.

Petrolij nij bil, od kar se ga rabi za svetil-no sredstvo, še nikoli tako drag, kakor zdaj, in ker je kupčija s tem blagom letos kaj nenavadnega, odvzeta nam je vsaka podlaga za zanesljivo kalkulacijo. Edini ameriški producenti in izvaževalci bi nam morda lahko povedali kaj zanesljivega glede bodočih cen.—Produkcija petrolija je nekda primerno veliko manjša, nego pa njega velika potreba; zaloge so povsod prav male in tržaški trgovci tudi niso upali zbog nestal-nosti valute mnogo naročiti,—zatorej pomankanje te-ga blaga. Pričakuje se le še ena ladija, ki je odve-slala oktobra meseca, pa se je uže vsa razprodala na morju; od 5. ladij petrolija, ki so odjadrale iz Ame-rike meseca novembra, so se uže rasprodale 3 po f. 32 brez odbitka. Tudi v Italijo se je od tukaj letos pošiljalo mnogo petrolija, kar se nekda dozdej nij zgodilo še nikoli. Za blago, katero se ima izročiti ko-

nec decembra do 15. januarja, prašajo lastniki neza-sišanene cene od f. 38 do f. 40 točnega denarja brez odbitka in splošno mneaje je, da pred koncem janu-varja nij misliti na padanje cene.

Tedaj še le februarja postane boljše.

Naj tukaj podamo slovenskim trgovcem razne cene bolj važnega blaga, kakor posnetek iz našega me-sečnega cenika;

PREKOMORSKI PRIDELKI: Kava Rio na-vadna f. 93 do f. 95, dobra navadna f. 96—f. 98, sred-nja f. 100—f. 102, dobra srednja f. 103 do f. 104 fina f. 105—f. 107, najfinejša f. 107—f. 109, Bahia f. 85 —f. 100, Santos f. 98—f. 100, S. Domingo f. 105 do f. 125, Java f. 119—f. 121, Malabar naravna srednja f. 114—f. 116, fina f. 117—f. 122, sajena fina (plant) f. 143 do f. 145, sajena najfinejša f. 148—f. 152 Ceylon naravna srednja f. 106—f. 108, fina f. 112—f. 116, Ceylon sajena (plant) srednja f. 135—f. 140, fina f. 145—f. 148, najfinejša f. 150—154, Jagoda (Perl) f. 154—f. 156, Moka izbrana f. 136—f. 138. Sladka škorja v zabojih f. 78—f. 80, Imber bel presejan f. 45. Gvozdike (nageljni) Zanzibar f. 178—f. 185. Poper Singapore f. 54. Batavia f. 56. Penang f. 49.50. Piment angleški f. 56.—

OLJE: oljčno laško f. 50—f. 51, Lecce užitno izborno f. 52, najfinejše f. 53—f. 54, za mizo S. An-gelo 1/2 izborno f. 67, S. Angelo izborno f. 68, naj-izbornejše f. 69, Dalmatinsko in Istrsko po kakovosti f. 51 do f. 52, Genoveško najizbornejši f. 70, Pro-vansko f. 71, Aix f. 72, kokosovo f. 54, bombažovo v izvornih sodih, Bristol I f. 47, navadno bombažovo f. 44, ribje olje, (Thran) 3 krogne v orig. sodih f. 112 —f. 115, laneno f. 40—f. 42, palmovo f. 54, Terpen-tinovo francosko f. 50—f. 65.

SADJE: Janež pulješki f. 75, kapere po kakovosti od f. 45 do f. 85, roziči pulješki f. 11.50 —f. 12, roziči Cipro Candia f. 8, datelji iz Aleksan-drije f. 90, fige v vencih (Kalamata) f. 17—f. 18, dalmatinske f. 14, pulješke f. 17, Scalanova f. 10.50, Smirna Sultan I. f. 38—f. 42, komorač (sladki janež) f. 35—f. 40, lešniki sicilski f. 35, kimej f. 35—f. 40, limoni sicilski v zabojih (1 zaboj) f. 9, mandelji sladki Avola f. 85, Bari in Molfetta f. 82, sicilski f. 81, pinjoli f. 62, pomeranče pulješke (1 zaboj) f. 7, suho grozdje (rozme) Sultan I f. 38—f. 42, Sultan II. f. 32—f. 34, Elemè v zabojih f. 31—f. 34, Cisme ru-deče f. 26—f. 27, Cisme črno f. 18, rozine Samos rudeče f. 18, črno f. 15, suho grozdice (uva passa), Zante I. f. 24.50, Zante II. f. 22.50.

Dišave in barvila. Svinčeni cukar I. f. 63, kafra f. 160, kolofnij amer. f. 12, guma arabska naravna presejana f. 95, kadilo (virh) f. 55, kadilo fino solza f. 70, bražilka rudeča f. 13.50, žefran španjski (1 Kilogram) f. 40—f. 50, tamarinda (1 K.) f. 32, čaj kineški f. 3.50—f. 7 (1 Kilogram), vanilija najfinejši (1 Ko.) f. 80, vitrijol f. 38.

RAZNO BLAGO. Metljice 100 komadov f. 27, metlje dvojnate f. 22.50, kositer bel (1 orig. zaboj) f. 16—f. 26, Svinec španjski f. 32—f. 40, kanditi (po-merančji) f. 80, kanditi sadje f. 110, slaniki (arniki) (1 sodec) f. 25 do f. 28, ribe polenovke (štokfiš) f. 39—f. 42, konopno predivo bolonješko najfinejši f. 100—f. 110, neomikano za vrvarja f. 85—f. 90, dol-go za čevljarje f. 80—f. 85, do f. 90, zamaški prop-kevi za botelje (1000 komadov) f. 4—f. 16, bičniki (gajzelniki) dolgi od f. 21 do f. 50, kratki f. 20 do f. 34, Rum Jamaika izboren (1 galona) f. 3.50 do f. 4.50, žveplo očiščeno v palicah f. 12—f. 14, v kosih f. 11, mjilo (čajfa) Corfu, Kandia f. 30, vinski kamen f. 60—f. 100, olovo (cin) v palicah f. 115, v kladah f. 110.

ZITO: Pšenica f. 12.50, rž f. 9.50, ječmen f. 8.50, koroza f. 8.50, oves f. 8.50

RAJŽ: Italijanski I f. 26.25, II. f. 25.50, III f. 24.25, IV. f. 22.50, Angleški (Rangoon) f. 17—f. 18.50 (se žakljem vred kosmata teža za čisto).

MAST: Slanina (špeh) v hrbtu v originalnih zabojih po 16—18 bohov f. 68, po 19—21 bohov f. 67, svinjska mast (Bankroft) v sodih, jako fina f. 72 Wilcocks amerišanska f. 68, loj dalmatinski f. 56.

PETROLIJ: v izvornih sodih f. 38.50 do f. 40, v zabojih f. 40—f. 41.

DOMACI PRIDELKI: fežol prepeličnik (Cocks) f. 13.10, bel dolg f. 11.50, kratek f. 11.10; rudeč svitli f. 11, temni f. 9.75, rumeni f. 10.50, rumeni okrogli (kanarin) f. 12.75, zelen dolgi f. 11, kratki f. 10.50, fežol mešan f. 8.50, maslo naravno nag-nječeno f. 86—f. 87, konopeljno seme f. 37, proso belo f. 14.50, oves črni f. 9. (Te cene razu-mejo se za lepo, suho domače štajersko, koroško, krajsko in primorsko blago, ne pa za ogersko in hr-vatsko.)

Morska sol z vrečo vred f. 9.96, v kupčevih vrečah f. 9.70.

Vse te cene razumejo se za 100 Kilogramov v našem magacinu ali na ladiji brez odgovornosti za spremembe proti točnemu plačilu z odbitkom 20%, ali pa na 3 mesece brez odbitka, izjemši žito in sol, katero blago prodajamo le za točno plačilo brez vsace-ga odbitka. Odpošiljatev blaga preskrbljujemo sami točno, ceno in popolnoma redno. Posebe se vračuna-

vajo sodje in zavarovalni sodje za Rum, olje. Za pu-manjkljaje na potu nismo odgovorni in ne dajen nikake odškodnine, Domače pridelke, kat-rih cene smo zaznamovali tukaj zgora kupujemo za svoj račun in plačujem nemudoma po prejemu in njih jemljem v komisijo ter jih tudi menjavamo z drugo tuk. blago, kakor je ljubše prod jalcem. Plačila naj se nam pošiljajo vedno nep sredno.

Jos. Pipan & Comp.

Listnica uredništva. Nekateri dopisi so ua za ta list prekasno došli, prosimo tedaj potrpljen, do prihodnje številke.

Razpis učiteljske službe.

Po določbi c. k. deželnega šolskega svet za Istro razpisuje se s tem služba učiteljice Jelšanah sé slovenskim učnim jezikom, s kater je združena po določbah deželne postave 3. no vembra 1874 št. 30 letna plača 320 gld., pra vica do postavnih priklad i stanovanje u narav ali dotična odškodnina letnih 50 gld.

Prosivke naj svoje prošnje previdjene dokazom učiteljske sposobnosti i dosedanjeg službovanja, ako so uže v službi po poti pred postavljene šolske oblasti, ako ne naravnost pi sajočemu uložijo, najpozneje do 31. decembra t. l

C. k. okrajni šolski svet.

Voloska 29. novembra 1876.

Pozor!

Podpisani naznanja slovenskemu ob-činstvu, da je prevzel znano gostilno pri „zlati zvezdi“ na starem tergu in da si bo po vsej moči prizadeval zadovoljiti ob-činstvo z dobrimi in cenimi pi-jačami in jedili in točno po- strežbo. Daje se tudi v najem velika sobana, katero je imelo do sedaj v najemu goriško filharmonično društvo, in opozo-ruje se, da je za razsvetljenje preskerb-ljena plinova svečava.

SIMON KUKETZ.

Razpis učiteljskih služeb.

V šolskem okraji goriške okolice se raz-pisuje s tem služba učitelja enorazrednice v Lo-kavci.

Dohodki te službe kot šolske občine II. vrste so določeni v dež. šolskih postavah 10. marcija 1870 in 16. oktobra 1875 t. j. 500 f. letne plače povikšajoče s petletninami in prosto stanovanje.

Prosilci naj vložijo prošnje previdene z do-kazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja naj dalje do 31. decembra t. l. pri dotičnem krajnem šol. svetu.

C. k. okrajni šol. svet

V Gorici dne 31. novembra 1876.

ADVOKAT

dr. Jožef Licen

odprl je svojo pisarno v Gorici v Raštelu, v hiši Pich, (poprej Juch) št. 299, II. nadstropje.